

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

WPÓŁŻYWY I NA WPÓŁ ŻYWY, czyli ortografia dla koneserów

◆ ◆ ◆
OJCZYSTY – DODAJ
DO ULUBIONYCH

Zrost WPÓŁ może występować samodzielnie, a może też stawać się częścią wyrazów: pełni wówczas funkcję przedrostka i jak każdy szanujący się przedrostek „przyrasta” do wyrazów, łącząc się z nimi bez żadnych kreseczek. WPÓŁ piszemy zatem łącznie z wyrazami, gdy pełni ono funkcję przedrostka, a więc gdy dołącza się do czasowników, imiesłówów, przymiotników, a czasem nawet do przysłówków. WPÓŁ może jednak „odkleić” się od wyrazu: dzieje się tak, gdy przed WPÓŁ pojawi się przyimek NA. Piszemy zatem: WPÓŁŻYWY – ale: NA WPÓŁ ŻYWY (np. Wpółżywego wyciągnęli na brzeg – Na wpół żywego wyciągnęli na brzeg), WPÓŁDRZEMAĆ – ale NA WPÓŁ DRZEMAĆ (np. Dziadek wpółdrzemał przed kominkiem – Dziadek na wpół drzemał przed kominkiem), WPÓŁLEŻĄC – ale NA WPÓŁ LEŻĄC (np. Spędzała całe dnie, wpółleżąc na kozetce – Spędzała całe dnie, na wpół leżąc na kozetce), WPÓŁDARMO – ale NA WPÓŁ DARMO (np. Można tam było wpółdarmo dostać prawdziwe okazy kolekcjonerskie – Można tam było na wpół darmo dostać prawdziwe okazy kolekcjonerskie).